

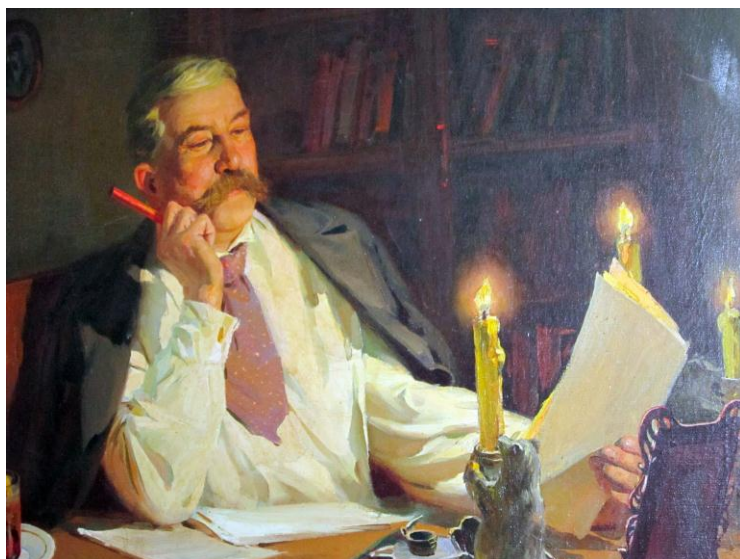

Центральна міська публічна
бібліотека ім. М.Горького

Пункт вільного доступу громадян до
ресурсів Інтернет

І.Карпенко-Карий:

ЖИТТЄВИЙ ТА ТВОРЧИЙ ШЛЯХ

м. Краматорськ, 2015 р.

I. Карпенко-Карий – життєвий та творчий шлях [Текст] : web-показчик / укладач: Л.М. Антоненко. – Краматорськ, 2015. - 8 с.

***Іван Карпенко-Карий - видатний
український драматург, актор,
режисер, театральний діяч***

10 вересня 1845 року у селі Арсенівці Бобринецького повіту на Херсонщині, в родині управителя поміщицького маєтку Карпа Адамовича Тобілевича народився син Іван. До чотирнадцяти років Іван жив у селі. 1855 року починає вчитись у Бобринецькій повітовій школі, по закінченню якої з нагородою за успіхи в навчанні та «благоденстві» працює писарчуком у канцелярії пристава в містечку Мала Виска, потім канцеляристом у Бобринецькій міській управі.

У 1862-1863 роках Іван Тобілевич познайомився і зблизився з Марком Кропивницьким, почав брати участь у бобринецькому театральному гуртку.

Працює канцеляристом у Бобринецькому повітовому суді. У 1865 році повіт з Бобринця переїздить до Єлисаветграда, де Іван працює на посаді столоначальника повітового поліцейського управління. Тоді ж разом з Кропивницьким займається громадською, та аматорською театральною діяльністю.

У 1868-1869 рр. працює секретарем Херсонського міського поліцейського управління, потім знову Єлисаветградського.

У 1869-1883 рр. Тобілевич активно включається в громадсько-політичну і театральну діяльність в Єлисаветграді. Очолює нелегальний політичний гурток місцевої передової інтелігенції. Допомогає учасникам революційного руху. На цей період припадають і перші літературні спроби. Співпрацює з газетою «Єлисаветградский вестник», займається перекладами з російської мови повістей Г. Успенського та Ф. Решетнікова, створенням оповідання «Новобранець». Працює над п'єсами «Чабан» («Бурлака»), «Хто винен?» («Безталанна»), «Підпанки».

В альманасі М. Старицького «Рада» публікує оповідання «Новобранець» за підписом Гнат Карий. 1883 року Тобілевича без пояснення звільнили з посади секретаря поліції. Після звільнення переїздить з дітьми на хутір Надія.

В той час трупа Старицького приїхала на гастролі в Єлисаветград. Під псевдонімом Карпенка-Карого Іван Тобілевич стає актором трупи М. Старицького. Під час гастролей трупи Старицького в Ростові-на-Дону (1884) надходить розпорядження про заборону Карпенкові-Карому перебувати в Україні й у великих містах Росії. Він оселяється в м.Новочеркаську, живе під наглядом поліції як політичний засланець. Працює в кузні і в палітурній майстерні. Тоді ж написав п'єсу «Бондарівна», п'єси «Розумний і дурень» та «Наймичка». Переробляє п'єсу «Хто винен?» на «Безталанну».

1886 року створено комедію «Мартин Боруля». У Херсоні надруковано «Збірник драматичних творів» І. Карпенка-Карого.

Одержує дозвіл залишити Новочеркаськ. Переїжджає на хутір Надія біля Єлисаветграда. Живе під наглядом поліції. Займається господарством. Прагне поновити свою театральну діяльність. Листується з братами: М. Садовським і П. Саксаганським.

З 1888 року гласний поліцейський нагляд за драматургом змінюється негласним. Дозволено виїзд із хутора Надія. Відновлення акторської діяльності в українському народному Театрі. Виїжджає на гастролі разом з Кропивницьким, Заньковецькою, Саксаганським, Садовським. Згодом разом із Саксаганським очолює окрему трупу.

У 1889 році написав комедію «Сто тисяч», у 1892 — драму «Батькова казка».

З 1893 по 1895 роки письменником створено драматичні твори: «Паливода XVIII століття», «Лиха іскра поле спалить і сама щезне», «Понад Дніпром», «Чумаки».

У 1897 році склав записку до з'їзду театральних діячів у Москві, яку з трибуни з'їзду виголосив П. Саксаганський. У 1898 році написано статтю «Наталка Полтавка».

1899 рік — створив трагедію «Сава Чалий», 1900 року написав комедію «Хазяїн».

З 1902 по 1904 роки написав драматичні твори: «Гандзя», «Суєта», «Житейське море».

У другій половині січня 1907 року в м. Умані востаннє виступає на сцені. Через тяжку хворобу змушений припинити роботу в театрі. 31 серпня їде лікуватись до Берліна.

15 вересня 1907 року Іван Карпенко-Карий помер у Берліні. Його тіло перевезено на Україну і поховано поблизу хутора Надія на кладовищі с. Карлюжино, поруч з могилою його батька.

Усього Іван Тобілевич написав 18 п'єс, чим вніс значний внесок у розвиток і ставлення українського театру.

На хуторі Надія 1969 року відкрито літературно-меморіальний музей І. Карпенка-Карого.

БІОГРАФІЯ І.КАРПЕНКА-КАРОГО

www.karpenkokarymuseum.kr.ua/muz_kar_u.html - біографія та творчість І.Карпенко-Карого, критика

<http://library.kr.ua/kray/kariy/kariy.html> - Іван Карпенко-Карий (І.К. Тобілевич) у фотографіях

http://karpenko-kary.blogspot.com/2012_09_01_archive.html - родовід шляхтичів Тобілевичів, хронологія життя

http://gazeta.zn.ua/SOCIETY/dom_tobilevichey.html - Будинок Тобілевичів

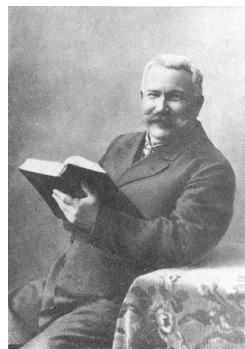
<http://www.ukrclassic.com.ua/katalog/k/karpenko-karij-ivan> - біографія та твори І.Карпенко-Карого

<http://www.poetryclub.com.ua/metrs.php?id=562&type=biogr> – життя, творчість, критика І.Карпенка-Карого.

<http://iht.univ.kiev.ua/library/ks/1907/pdf/kievskaya-starina-1907-10-F-%289216-9228%29.pdf>

http://kuncevo.ucoz.ru/index/ivan_karpenko_karij/0-757

<http://boOk.net/index.php?p=fullsearch> - І.Тобілевич – театральний критик. Місто в житті та творчості І.Тобілевича(Карпенко-Карий)

<http://www.day.kiev.ua/uk/article/ukrayina-incognita/vin-buv-odnim-iz-batkiv-ukrayinskogo-teatru-0>

<http://ukrcenter.com/Література/19376/Іван-Карпенко-Карий>
– Життєпис та драматургія Івана Карпенка-Карого.

ТВОРІЧІСТЬ

<https://sites.google.com/site/openbookclassic/ukraienska-literatura/karpenko-karij-i-k> - Твори Карпенка-Карого в мережевій бібліотеці «Відкрита книга»

<http://coollib.com/b/276223/read> - І.Каренко-Карий та драматичні твори
<http://ivankarpenkokary.blogspot.com/>

<http://libruk.in.ua/k/45-karpenko-karij-ivan>

<http://chtyvo.org.ua/authors/Karpenko-Karyi/>

<http://javalibre.com.ua/java-book/author/235>

<http://www.ukrclassic.com.ua/katalog/k/karpenko-karij-ivan>

http://www.lib.mn/blog/ivan_karpenko-karij/

http://4itaem.com/author/ivan_karpenko-karyiy-14592

<http://1576.ua/people/3688>

ІВАН-КАРПЕНКО-КАРИЙ ТА ТЕАТР

<http://ukr.sovfarfor.com/teatr-kno/aktorske-mistectvo/406-karpenko-karyj-aktor.html> - І.Карпенко-Карий - актор

<http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/3568/file.pdf> - І.Карпенко-Карий і театр

<http://www.litopys.com.ua/encyclopedia/vidatn-d-yach-ta-tovaristva/dramaturg-aktor-karpenko-kariy/> - Драматург і актор Іван Карпенко-Карий

<http://ukrlitra.com.ua/10-19.html> - «Сцена - мій кумир, театр - священний храм для мене!»

<http://www.ukr-teatre.narod.ru/koryfei3.html>

<http://uc.kr.ua/один-із-батьків-новочасного-українсь/>

<http://fakty.ua/54217-chtoby-ivan-karpenko-karyj-ne-stavil-v-teatre-svoyu-pesu-quot-hozyain-quot-brosavshuyu-ten-na-kievskogo-millionera-dramaturgu-predlagali-30-tysyach-rublej-zolotom>

<http://www.ukrstor.com/ukrstor/petlura02.html> - пам'яті І.Тобілевича (Карпенка-Карого)

ВІДЕОМАТЕРІАЛИ:

<http://hradoli.com/serial.php?lang=ukr&page=4> - документальний фільм «Гра долі». Іван Карпенко-Карий. Тобілевич.
<https://www.youtube.com/watch?v=7ami5M1bj4Y> відеоматеріал про І.Карпенко-Карого

<http://videohit.tv/results/0000/%F5%E0%E7%FF%BF%ED+%EA%E0%F0%EF%E5%ED%EA%EE+%EA%E0%F0%E8%E9/>

<http://kinopod.ru/person/ivan-karpenko-kariy.html>

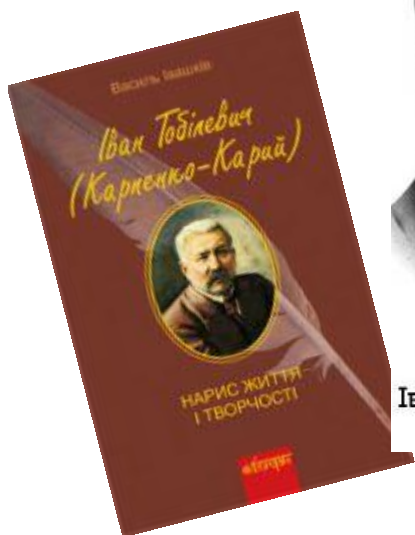
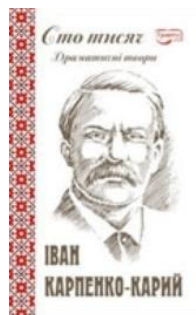
АУДІОКНИГИ:

http://chervona-kalina.ucoz.com/index/karpenko_karij_ivan_karpovich/0-184 - «Мартин Боруля»

<http://audioknig.su/literatura/24209-karpenko-karij-i-hazyayin-audiokniga.html> - «Хазяїн»

<http://youtube.pp.ua/tv-channels/video/xjtPIRdxMBQ> - «Сто тисяч» та ін.

<http://www.bookland.com/ukr/contributors/иван-карпенко-карий/>

Іван Карпенко-Карий
(1845—1907)

м.Краматорськ

вул. Гв. Кантемирівців, 16

т. (06264)5-20-46; 3-71-43

www.lib-krm.org

library@krm.net.ua